

Rzymski system zapisu liczb naturalnych

Liczba	Zapis rzymski	Liczba	Zapis rzymski
1	I	70	LXX
2	II	80	LXXX
3	III	90	XC
4	IV	100	C
5	V	200	CC
6	VI	300	CCC
7	VII	400	CD
8	VIII	500	D
9	IX	600	DC
10	X	700	DCC
20	XX	800	DCCC
30	XXX	900	CM
40	XL	1000	M
50	L	1500	MD
60	LX	2000	MM
		⋮	⋮

W rzymskim zapisie liczb naturalnych nie ma liczby zero, ponieważ „nic” nie było uważane za wartość liczby. W zapisie tym używa się wyłącznie 7 liter – I, V, X, L, C, D oraz M.

Istnieje zasada, że nie pisze się czterech takich samych znaków po sobie, ale jeden znak w połączeniu ze znakiem o jeden rząd większym, stąd np. liczby „9” nie zapisujemy jako VIII, ale IX.

W zapisie tym nie istnieją znaki dla liczb większych niż 1 000. W celu zapisania większej liczby zapisuje się liczbę sto razy mniejszą pomiędzy dwoma pionowymi kreskami, np.:

$$|MM| = 2\,000 \cdot 100 = 200\,000$$

lub liczbę tysiąc razy mniejszą z kreską pozioma powyżej, np.:

$$\overline{MM} = 2\,000 \cdot 1\,000 = 2\,000\,000$$

lub łącząc dwie powyższe zasady, liczbę sto tysięcy razy mniejszą pomiędzy dwoma pionowymi kreskami z kreską poziomą powyżej, np.:

$$\overline{|MM|} = 2\,000 \cdot 100\,000 = 200\,000\,000.$$

Ciekawostka:

Często, w początkowym etapie nauki, problematyczne bywa zapamiętanie, które symbole rzymskie (L, C, D, M) odpowiadają którym wartościom liczbowym (50, 100, 500, 1000). Zapamiętanie tej kolejności można ułatwić sobie pamiętając któryś z „wierszyków”:

Lubię Cię Droga Mamo;
Lecą Cegły Dom Murują;
LeCi DyM;

...